
Vergaderjaar 2026–2027

37 035 C

Wijziging van de begrotingsstaat van het provinciefonds voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Miljoenennota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel [2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld.

Het wetsvoorstel strekt ertoe om de onderhavige begrotingsstaat voor het aangegeven jaar vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor dat jaar. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota.

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de uitgaven, verplichtingen en de ontvangsten vastgesteld. De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenoemde begrotingstoelichting).

Wetsartikel 3

Ingevolge [artikel 5, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet](#) hebben provincies gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering is opgenomen.

Ingevolge [artikel 5, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet](#) hebben de provincies gezamenlijk recht op de bedragen die in de begroting als verplichting voor het totaal van de integratie-uitkeringen en het totaal van de decentralisatie-uitkeringen is opgenomen.

De in dit wetsartikel opgenomen bedragen zijn niet rechtstreeks uit de begrotingsstaat af te leiden. De bedragen worden nader onderbouwd in deze memorie van toelichting.

De Minister van Binnenlandse Zaken en

Koninkrijksrelaties,
P.E. Heerma

De Staatsecretaris van Financiën,
E. Eerenberg

B ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELLEN

1. Leeswijzer

Voor u ligt de suppletoire begroting september van het provinciefonds. De suppletoire begroting september geeft een beeld van de uitvoering van de begroting voor het jaar 2026. De stand wordt opgebouwd vanaf de stand van de vastgestelde begroting 2026.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens van € 10 mln.

2. Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 1 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026
(suppletoire begroting september) (bedragen x €1.000)

	Uitgaven 2026
Vastgestelde begroting 2026	3.696.842
Stand 1e suppletoire begroting 2026	3.970.192
Belangrijkste suppletoire mutaties	
1) Ruimte onder plafond BCF 2026	168.931
2) (ANLB) Eco-regeling	50.000
3) Wet Versterking regie volkshuisvesting	17.842
4) SNL Natuurbeheer	16.000
5) Spreidingswet	12.750
6) Pilots toekomstbestendige bedrijventerreinen	11.928
7) Nationale Agenda Laadinfrastructuur	9.156
8) Overige mutaties	42.417
Stand suppletoire begroting september 2026	4.299.216

Toelichting

1) Ruimte onder plafond BCF 2026

De ontwikkeling van het BTW-compensatiefonds (BCF) en het bijbehorende plafond leiden conform het Financieel Akkoord Rijk/VNG/IPO met ingang van 2015 tot een toename of afname van de algemene uitkering van de fondsen. Voor 2026 is vooralsnog sprake van ruimte onder het plafond, met als gevolg een toevoeging aan de algemene uitkering van € 168,9 mln.

2) (ANLB) Eco-regeling

De bijdrage van € 50 mln. door het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) in 2026 betreft een compensatie voor de provincies voor budget dat vanuit het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLB) naar de eco-regeling is verschoven.

3) Wet Versterking regie volkshuisvesting

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor de provincies. In een artikel 2-onderzoek is vastgesteld dat deze werkzaamheden financiële gevolgen hebben voor provincies in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. Ter compensatie van de in het artikel 2-onderzoek geïdentificeerde structurele uitvoeringslasten ontvangen provincies vanaf 2026 jaarlijks, vanuit het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, een structurele bijdrage van € 17,8 mln.

4) SNL Natuurbeheer

Vanuit het ministerie van LNV ontvangen provincies in 2026 een bijdrage van € 16 mln., omdat de kosten voor het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) fors hoger zijn geworden.

5) Spreidingswet

Om de Provinciale Regietafels (PRT's) te versterken, in onder meer hun nieuwe taak ten aanzien van het realiseren van opvangplekken in het kader van de Spreidingswet, ontvangen provincies vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid een bijdrage van € 12,8 mln.

6) Pilots toekomstbestendige bedrijventerreinen

Provincies ontvangen vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in 2026 een bedrag van € 11,9 mln. om samen met gemeenten en private partijen integrale pilots voor het maken en houden van toekomstbestendige bedrijventerreinen uit te voeren.

7) Nationale Agenda Laadinfrastructuur

Sinds 2019 werken provincies gezamenlijk aan de uitrol van laadinfrastructuur voor alle modaliteiten. Provincies ontvangen in 2026, vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een bedrag van € 9,2 mln. voor de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL). De provincies worden hiermee in staat gesteld bij te dragen aan het doel om een landelijk dekkend laadnetwerk voor alle modaliteiten te realiseren.

3. Beleidsartikel

3.1 Artikel 1 Provinciefonds

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Provinciefonds (bedragen x € 1.000)

	Stand begroting (eerste suppletoire) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	3.960.665	329.024	4.289.689
Uitgaven	3.970.192	329.024	4.299.216

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Provinciefonds (bedragen x € 1.000)

	Stand begroting (eerste suppletoire) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Financiering provincies			
Bijdragen aan medeoverheden			
Algemene uitkering	3.369.373	168.795	3.538.168
Decentralisatie-uitkeringen	600.619	160.229	760.848
Kosten Financiële verhoudingswet			
Opdrachten			
Onderzoeken verdeelsystematiek	200	0	200
Ontvangsten	3.970.192	329.024	4.299.216

Toelichting

Algemeen

De voorliggende suppletoire begroting september 2026 voor het provinciefonds bevat de voorgestelde wijzigingen in de begroting 2026 ten opzichte van de stand van de eerste suppletoire begroting 2026.

Algemene uitkering

De mutatie op de algemene uitkering betreft het toedelen van het aandeel van provincies in de voorlopige ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds (BCF) voor 2026 (€ 168,9 mln.).

Decentralisatie-uitkeringen

De mutatie op de decentralisatie-uitkeringen heeft met name betrekking op (ANLB) Eco-regeling (€ 50 mln.), Wet Versterking regie volkshuisvesting (€ 17,8 mln.), SNL natuurbeheer (€ 16 mln.), Spreidingswet (€ 12,8 mln.), Pilots toekomstbestendige bedrijventerreinen (€ 11,9 mln.), Nationale Agenda Laadinfrastructuur (€ 9,2 mln.), Bosrevitalisering (€ 8 mln.) Invasieve exoten (€ 7,9 mln.), ANB investeringsmiddelen (€ 6,2 mln.) en Natuurbrandpreventie en -mitigatie (€ 5,2 mln.).